

JONGE STEMMEN 2

Partijen smeken al Jaren om jong bloed. Toch stappen veel jongeren die nachts hunkerend naar politiek hun deur voorbij. *De Morgen* laat deze en volgende woensdag een keur jonge stemmen aan het woord. Geloven ze nog in politiek? Weten ze op wie te stemmen? DOOR FILIP ROGIER

'Partijen moeten niet opscheppen over hoe jong ze wel zijn'

'Misschien wordt het tijd voor nichepartijen'

THOMAS DONNEZ (19), eerste jaar rechten VUB. "Ik las dat jongeren wel geïnteresseerd zijn in politiek maar minder in partijpolitiek. Dat lijkt me logisch. Heeft partijpolitiek niet zijn beste tijd gehad? Jongeren zoeken het individuele op. Links, rechts, onder, boven, progressief, conservatief. (lacht) Ik denk niet dat veel mensen daar nog mee bezig zijn. Hoewel, ik vind het wel een relevante vraag. Als ik mezelf politiek moet omschrijven, zou mijn spontane antwoord niet luiden dat ik een 'linkse jongen' ben, maar als je dan specifiek vraagt of ik links of rechts ben, kies ik toch links.

"Er zijn kanalen genoeg om aan politiek te doen. Discussiefora, weblogs. Ik maak er af en toe gebruik van. Je ziet ook in de VS dat campagnes gelanceerd worden via YouTube enz. Dat is een enorme markt. Op het net zie je dat er nichegemeenschappen ontstaan. We hebben al niche-tv gehad, nichereclame. Wie weet binnenkort wel nichepartijen? Misschien ligt daar ook wel de toekomst van de politiek. De mensen zijn de grote woorden en de belofte van veel politici beu.

Ze zoeken het liever in iets tastbaars.

"Zelf geloof ik wel nog in het verhaal van een partij maar niet meer in de maakbaarheid van de samenleving. Toch niet in absolute termen zoals vroeger. Ik blijf wel vinden dat de politiek een belangrijke taak heeft. Ik was actief in de kindergemeenteraad en dat was stoer en leuk. Als er geen opkomstplicht was, ging ik nog stemmen.

"Ik laat me eerder leiden door personen dan door partijen. Ik ben wel geen *swing*ing voter, ik blijf binnen één lijst. Toch vind ik het in deze fase belangrijker dat er politieke bedrijvigheid is, dat het debat wordt aangezwengeld, los van elke partijkeuze. Soms is het absurd: hier aan de universiteit organiseerden Animo en het Liberaal Vlaams Studentenverbond (LNSV) onlangs op dezelfde avond en op dezelfde gang elk een politiek debat. De vijftig mensen die geïnteresseerd waren, moesten nog kiezen ook. Politieke vorming op school was miniem. Jongeren zouden toch wat meer voorbereid mogen worden op wat hen te wachten staat. Politiek is deel van het leven, punt."

FOTO: SYBILLE BEVERHOEDEN/THE CHINESE

'Die Guy Verhofstadt heeft charisma'

SILVI REXHA (19), van Albanese afkomst, is sinds twee jaar in België, deed haar zesde jaar middelbaar in Antwerpen en volgt nu het eerste jaar politieke en sociale wetenschappen in Leuven. Ze wacht op papieren die misschien nooit komen en mag niet gaan stemmen om 10 juni. "Maar ik moet de verkiezingen wel volgen voor mijn examens", glimlacht ze.

"Politieke interesse kreeg ik in Albanie. Dat kan moeilijk anders, als je opgroeit in een land waar alles slecht gaat. Mijn grootvader was dissident en zat in de cel. Ik wist daar op het moment zelf niet zoveel van, tot ook mijn vader de wijk moest nemen. Mocht ik in België mogen stemmen, ik denk dat het Open Vld zou worden. Ik denk dat ik liberaal ben maar dan wel in het centrum. Ik ben voor een partij waar vrijheid centraal staat, maar die tegelijk werkt aan een sociale welvaartsstaat.

"Alles functioneert beter in België en ik mag die Guy Verhofstadt wel. Hij heeft charisma! Politiek heeft overal ter wereld een slecht imago en mensen weten er ook niet zoveel van. Toch vind ik dat je zeer kritisch mag zijn voor de politiek. Je moet ze alert houden.

"De migrantenpolitiek vind ik niet goed. Het valt me op dat jongeren hier in België slecht geïnformeerd zijn. Ze weten bijna niks over de procedures en ze hebben veel vooroordelen. De anti-versterker doordat de politiek er niet voor zorgt dat mensen de kans krijgen om hier te werken of te leren. Ik herinner het mij nog toen ik hier toekwam in Antwerpen. Ik zocht een cursus Nederlands en kon niets vinden. De goedkoopste was nog te duur en de cursussen van de stad zelf waren dan weer vooral voor ouderen. Ook werken wordt tegengewerkt. Welke werkgever neemt je aan als hij niet zeker weet of je na drie maanden nog het recht zal hebben om te mogen werken? Ik ben van plan om hier voort te studeren, als ik tenminste papieren krijg."

Volgende woensdag:
'Politiek moet geen fun zijn'

'Politici moeten je niet naar de mond praten'

CAROLINE DE MULDER (19), eerste jaar rechten aan de VUB. Is lid van een politieke partij, maar houdt die liever voor zich en beschouwt een lidmaat veel eerder als een formaliteit, zeker niet als definitief.

"Ik ben nooit een clubmens geweest. Politiek heb ik thuis opgesnoven en vooral dankzij een leerkracht geschiedenis. Die zorgde ervoor dat we konden meedoen aan het Europese jongerenparlement. Mooi initiatief, al zag je er elk jaar wel dezelfde jongeren. Ik erger me soms aan het gebrek aan politieke interesse van mijn leeftijdsgenoten. Ik kan niet begrijpen hoe je niet wakker kunt liggen van hoe de samenleving wordt vormgegeven? De komende vier jaar worden toch beslissingen genomen die belangrijk zijn voor jou?

"Het gebrek aan interesse van jongeren voor politiek heeft wellicht ook te maken met de moeilijkheidsgraad. Kartels en overlopers maken het niet makkelijker om een politieke mening te vormen. Ik verwacht van politici dat ze eerlijk zijn, mensen niet naar de mond praten. Je hebt van die politici die op de ene plek zus en op de andere zo vertellen. Dat zal wel een kwaliteit zijn in de politiek, maar ik kan er niet mee om. Je moet een lijn hebben, zeggen

wat je denkt, ook al stuit je er mensen mee tegen de borst.

"Nee, ik let niet specifiek op wat de politiek voor jongeren doet. Fuitzalen? Ik vind het oké dat die er komen, maar het is niet essentieel voor politiek.

"Ik vind het nogal belachelijk als partijen opscheppen over hoe jong ze wel zijn. Ik ben vrouw en jong en dat is dus een enorm voordeel in de politiek, en toch zou ik daar niet op gekwalificeerd willen worden. Ik vind dat een pensioengerechtigde net zo goed jongerenstandpunten kan verdedigen. Ik wil gewoon op bekwaame mensen kunnen stemmen. Ook quota voor vrouwen vind ik daarom ronduit belachelijk. Ja, ik ben in het verleden al gevraagd en ik zeg nooit nooit, maar ik heb toen toch nee gezegd. Als ik opkom, zal het zijn omdat ik weet dat ik iets kan doen.

"Recht en links, ik weet het niet goed. Soms hoor ik iemand spreken en denk ik: 'Amal, wat een rechts!' Blijkt hij bij links te horen. Ook de personencultus in de politiek stoort mij. Waar ligt de lijn tegenwoordig? Het is allemaal nogal veel centrum. Ik vermoed dat we ooit tot twee partijen komen: een democratische en het VB."

'Vooruitgang moet niet te snel gaan, conservatief vind ik helemaal geen scheldwoord'

RUDOLF VERHOEVEN (21), volgde twee jaar Latijnse en vervolgens tso, richting elektrische installatie. Studeert nu regentat godsdienst. Is technicus bij radio Urgent.fm en is kerkganger. Twijfelt tussen CD&V en Vlaams Belang. "Partijpolitiek is een manier zoals een andere om mensen in hokjes te plaatsen. Het is nog altijd voor mensen zelf, voor hun ervaringen en meningen dat je moet stemmen. Ik vind het soms jammer dat je op een partij moet stemmen in plaats van op een gedachtegoed dat door meerdere partijen gedeeld wordt. Als ik mezelf niet meteen zou moeten binden, zou ik me ook gemakkelijker politiek engageren. Je wordt te snel vastgepind op één mening als je voor een partij gaat. Indien ik elke dag moest gaan stemmen, zou het de ene keer links, de andere keer rechts zijn. Voor gratis openbaar vervoer zou ik op de spa stemmen, voor

zaken als migratie eerder rechts.

"In het tso was er nauwelijks politieke vorming. Dat kwam ook, denk ik, omdat men een beetje beducht was voor onrust. Onder de leerlingen werd veel gesproken over het VB en een beetje over Groen! - al waren dat dan eerder de ouders - de rest kwam niet ter sprake. Ik ben vooral begaan met hoe de politiek mijn toekomst zal bepalen. Ik wil een zeker inkomen en een gegarandeerd pensioen. Milieu staat bij mij niet vooraan, belangrijker vind ik de veiligheid en zekerheid om een gezin te onderhouden. Voor mij mag er toch nog wat verschil zijn in inkomsten ook, ik ben niet zo socialistisch gezind. Ik ben wel voor vooruitgang, maar het moet niet te snel gaan. Mensen moeten, mee zijn. Conservatief vind ik helemaal geen scheldwoord.

"Ik ben in dubio. CD&V vind ik te veel centrum, VB dan weer te extreem. Er

mogen in regering en parlement best wat meer uitgesproken en botsende meningen zijn. Maar het moet wel tot een consensus komen. Er moet wel gewerkt kunnen worden, met die meningen. Als ik met mijn leeftijdsgenoten spreek, merk ik vooral schroom om te scherpe standpunten in te nemen. Vooral de media dicteren wat wel en niet politiek correct is.

"De schotten in het onderwijs, tussen aso en bso/tso, mogen wat mij betreft weg, maar klasseverschillen zullen er wel blijven. Daarom vind ik ook dat politiek niet te snel moet gaan. Termen als discriminatie en racisme worden te snel gebruikt. Jaloezie is toch vrij menselijk niet? Dat je andere mensen soms weg probeert te duwen om het zelf te maken?

"Ik vind het verschil tussen mensen wel mooi. Ook tussen religies. Mijn ouders zijn katholiek opgevoed, maar die hebben er - ik geloof in de jaren zeventig -

een afkeer van gekregen. Ik vind dat het wel terug mag komen. Ook naar de kerk gaan vind ik waardevol. Je komt in contact met mensen, je voert dialoog, je viert samen je geloof. Ik ben er zelf toe gekomen op een moeilijk moment in mijn leven. Ik had er nogal een potje van gemaakt, met drugs en relaties.

"Scheiding tussen kerk en staat moet er zijn en de politiek moet niet te ver gaan in het hanteren van religieuze beginselen, maar er moet wel rekening mee worden gehouden. De katholieke kerk is aan het wegkwijnen terwijl de islam aan het opkomen is. Het menselijke aspect is wel cruciaal als het om abortus of euthanasie gaat. De medisch-technische evolutie laat dat ook toe. Maar zeker inzake houvast op het vlak van identiteit en zingeving vind ik het belangrijk om het geloof te integreren. Je zou dus verwachten dat ik bij CD&V uitkom? Tja, mijn eerste gedachte ging toch naar het VB uit."